

Wij leven van de Geest

Vindplaats van
geloof, hoop en liefde

September 2021

classispredikant: ds. Trinette (W.T.V.) Verhoeven, t.verhoeven@protestantsekerk.nl
[telefoon: 06 31 99 14 70](tel:0631991470)

scriba: ouderling Willem Seine, classisscriba-utrecht@protestantsekerk.nl

Inhoud

- meditatie
- impressie van het werk
- Voor de diaconieën
- beroepen en meer
- Bericht van de dorpskerkenambassadeurs

Meditatie

Komt een van u wijsheid tekort? Vraag God erom en Hij, die aan iedereen geeft, zonder voorbehoud en zonder verwijt, zal u wijsheid geven.

Jakobus 1, 5

De brief van Jacobus is bij mij altijd gesloten gebleven. Luther noemde de brief een strooien brief. Deze zou geen 'evangelie' bevatten. In deze zomer ben ik de brief op het spoor gekomen door een boek over de vroege kerk van James Dunn. Hij claimt dat Paulus een inkijkje geeft in de kerken die door diens missie zijn ontstaan, maar dat Jacobus bijna de enige is die ons zicht geeft op de kerk in Jeruzalem tussen 50 en 60 na Christus. Jacobus – en Dunn geeft voor mij goede gronden dat het om de broer van Jezus gaat – heeft de brief waarschijnlijk niet zelf geschreven. Daar past het taalgebruik niet bij, de vorm is slechts ten dele die van een brief. Dunn gaat uit van de hypothese dat de brief leer van Jacobus bevat, die door zijn navolgers in de vorm van een brief is gegoten.

Kijken we naar de brief dan constateren we dat de brief van Jacobus behoort tot het genre van de wijsheidsliteratuur, zoals we die ook vinden in het boek Spreuken. Als we ervanuit mogen gaan dat Jacobus' leer in de brief is neergelegd, dan rijst daar het beeld van een wijsheidsleraar die door aforismen de mensen onderwees. Wie er oog voor heeft ziet hoe

bijzonder Jacobus de traditie van Jezus verwerkte. Jacobus leert op eigen wijs maar hij verwijst naar Spreuken en het boek Jezus ben Sirach en combineert die met wat hij van Jezus leerde. Jezus' leer was de norm. Zijn brief verving die niet. Maar Jacobus reflecteert op het verhaal van Jezus en biedt een raamwerk waarin hij christenen een levensweg aan kan bieden. Je ziet de gemeente in Jeruzalem voor je. Het zijn Joden die Christus aanhangen. Maar wat betekent dat, wat moeten ze doen, hoe zal hun leven eruit zien? Van de brief leren we *hoe* in de eerste gemeente geleerd werd en *wat* er geleerd werd.

Een aantal thema's kunnen worden onderscheiden:

1. het levensdoel, waarbij duidelijk gelovigen in beeld zijn die gewezen worden de rijpheid die God voor ogen heeft. Het gaat dus niet om de ongelovige die nog tot geloof moet komen, maar om de gelovige die een stap verder mag doen.
2. wijsheid, waarbij de gemeente zich afschermt tegen wereldlijke prioriteiten.
3. gebed. (Jakobus 1: 5 -8 en 5: 13 -18)
4. waarschuwingen tegen de rijken en tegen de neiging het vertrouwen te stellen op rijkdom.
5. wet en werken. Jacobus' woord dat geloof zonder werken dood is, heeft generaties theologen beziggehouden. Het lijkt erop dat Jacobus hiermee reageert op Paulus. In Jeruzalem keek men met argusogen naar de manier waarop Paulus met de wet om ging, maar we mogen de een niet tegen de ander uitspelen. Jacobus vat de wet samen in het liefdesgebod de naaste lief te hebben als jezelf.

Is de brief christelijk? Is de brief misschien Joods? Christenen hebben zich dat afgevraagd. Jezus wordt maar tweemaal genoemd in de brief. Uiteindelijk kwam de brief in de canon van het nieuwe testament. En dat brengt op ons de volgende vraag: wat kunnen we er vandaag mee? Behalve dat de brief een inkijkje geeft in het leven en de leer van de eerste christenen is de brief ook een waardevolle herinnering hoe Joods de traditie van Jezus was en hoe groot de invloed van de wijsheidsliteratuur was. September is de maand van de grote Joodse feesten. Nu hebben de Joden ook een ontwikkeling doorgemaakt. Joden van toen zijn niet de Joden van nu, net als wij de christenen van toen niet meer zijn. Ons gezamenlijk verleden brengt ons toch iedere keer weer bij elkaar: kinderen van één Vader. De eerste zondag van de maand oktober is Israëlzondag. De kerk levert materiaal om daarmee aan de slag te gaan. En kijk ook eens op de website van onze classicale werkgroep. (<http://www.groep-ken.net>)

Impressies van het werk

Corona ligt nog niet achter ons. Maar allerlei versoepelingen verandert ook het werk in de gemeente. Ik hoor dat mensen vragen hebben over vaccinatie van ambtsdragers, predikanten en anderen. Vanwege de privacy is het niet toegestaan om te vragen naar vaccinatie. Op dit vlak is er nog een maatschappelijke discussie gaande. Maar dit is waar u nu mee te rekenen heeft. Wel is het belangrijk om beleid te maken over voorkoming en beperking van het coronavirus in de gemeente. Dit is niet alleen belangrijk: het is zelfs een plicht, gelet op de zorgplicht van werkgevers en de ARBO-regels ten opzichte van werknemers en vrijwilligers. Kijk hiervoor: <https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/protocol-kerkdiensten-en-andere-kerkelijke-bijeenkomsten/> ^[1] _[SEP] En heeft u vragen: neem contact met me op. Begin volgende week hopen we met een nadere update te komen over de veranderingen die optreden naar aanleiding van de laatste corona persconferentie.

In Amersfoort begon de Fonteinkerk met een symposium over de digitale mogelijkheden. Corona heeft ons veel gekost maar heeft ons ook geleerd ons in de digitale omgeving te begeven. Op de website van de digitale fontein kunt u terugkijken wat daar allemaal te beleven viel. Mij inspireerden de jonge mensen die vertelden wat zij allemaal met digitale media doen. Wat mij bezighoudt, is het volgende: hoe kunnen we hierin samenwerken. Niet in elke gemeente zijn de jongeren die als een vis in het water op Instagram of TikTok zijn. Wie zoekt de samenwerking? We koppelt nieuwe en oude vormen aan elkaar?

In september zwaaide professor Mechteld Jansen af als rector van de Protestantse Theologische Universiteit. Haar oproep om kloven te dichten tussen volk en elite was me uit het hart gegrepen. In de kerk spreken we vaak – gunstige uitzonderingen zijn er natuurlijk – een bepaalde groep aan. Ik citeer professor Jansen in Trouw: Ik zie een belangrijke rol voor de theologie en de wetenschap om het volk en de elite mee te nemen in de ontdekking van de waarheid. Wat de waarheid doet, hoe je erop reageert. We mogen niet zeggen: laat de elite maar waken over de waarheid, het volk wil niet weten. Nee, er zit heel veel wijsheid in het volk. Feest met elkaar, zegt professor Jansen. Ga samen het verbond aan. Voor mij geldt dat ook voor mensen van verschillende kerken, ja zelfs van verschillende geloven. Diaconieën willen wat doen voor de mensen aan de onderkant van de samenleving: begin met een feest.

Ik kreeg verschillende reacties op mijn meditatie over Kierkegaard. Kierkegaard is geen gemakkelijk theoloog. Ik putte uit Kierkegaard in gewone taal van Geert Jan Blanken. Ik kan het u van harte aanbevelen. Kierkegaard is opeens toegankelijk en verfrissend. ISBN 978 90 435 3455

Voor de diaconieën

Diaconieën en Stichting Kinderzorg-Utrecht

Stichting Kinderzorg-Utrecht wil kinderen en jongeren tot en met 22 jaar, die in de provincie Utrecht wonen en waarvan de ouders of verzorgers weinig inkomen hebben, financieel ondersteunen. De aanvragen voor het fonds kunnen alleen door intermediairs zoals diaconieën gedaan worden. Voorbeelden van aanvragen zijn: *een bijdrage voor de inrichting van een kinderkamer zoals een bed of kledingkast. Aanschaf van studieboeken of laptop voor een opleiding. Een bijdrage aan organisaties die vakanties organiseren voor kinderen die anders niet op vakantie gaan.* Wilt u als diaconie een aanvraag voor een kind of jongere bij Stichting Kinderzorg-Utrecht doen? Kijk op onze website www.kinderzorg-utrecht.nl om het aanvraagformulier te downloaden.

Beroepen en meer

Afscheid namen ds. Chr. Karrer van de lutherse gemeente Utrecht. In haar plaats kwam G. Krul als kerkelijk werker. In de Meern nam ds. L. Bal afscheid. Hij werd een paar dagen later bevestigd als predikant in algemene dienst voor het werk als geestelijk verzorger bij de brandweer in de provincie Utrecht. Ds. M. van Giezen nam afscheid van de Wilhelminakerk in Utrecht. Ds. H. Koops nam afscheid van de Nicolaïkerk. Hij ging met emeritaat.

De gemeente Nigtevegt verheugt zich in het beroep dat zij uit mochten brengen op ds. J. Berkheij. Hij hoopt op 26 september aan de gemeente te worden verbonden. Voor een klein percentage blijft hij ook nog verbonden aan de hervormde gemeente Woerden.

Voor predikanten en gemeenten een tijd van herbezinning en nieuwe wegen. Wij wensen u veel zegen toe.

In Lopik vierde de Brugkerk haar 150 jaar bestaan. Het was een prachtig feest, waar ik me zeer welkom voelde. In Baarn viert de Paaskerk de opening van een geheel vernieuwd kerkgebouw. Prachtig hoe beide kerken ondanks alle beperkingen anderen laten delen in hun feest.

Er is een nieuw boek van een van onze collega's over Bonhoeffer uitgekomen. Ik vraag daarvoor graag de aandacht. Wat fijn dat er in de pastorie gestudeerd wordt. De titel is: *Zinvol geloven. Lijden in Gods hand bij Bonhoeffer*, door Cor Bos; predikant te Benschop. Uitgever, Brevier in Kampen. ISBN 9789492433794

De dorpskerkenambassadeurs kunnen weer het land in!

Na lange tijd kunnen mijn collega's en ik, Betsy Nobel, eindelijk weer doen wat we het liefste willen: het land in en u ontmoeten! Wilt u nadenken over de rol van uw kerk in het dorp, heeft u nieuwe inspiratie nodig, wilt u graag een workshop of een gesprek in kleine kring, wilt u wel eens weten wat de dorpskerkenbeweging voor u kan betekenen? Kijk dan eens op onze website www.dorpskerkenbeweging.nl.

In het afgelopen jaar hebben we veel nieuw materiaal ontwikkeld en we kunnen niet wachten om daar met u mee aan de slag te gaan.

Neem gerust contact op en ik maak met u een programma op maat voor een werkgroep, de kerkenraad, een gemeenteavond, een ringavond, een bijeenkomst van de werkgemeenschap, een bijeenkomst in het dorp, of wat er ook nog maar meer te bedenken is. Stuur een mail naar b.nobel@protestantsekerk.nl, dan maken we een belafsprake om rustig alle mogelijkheden door te nemen. Tot ziens!

Ds. Betsy Nobel, dorpskerkenambassadeur in Overijssel, Gelderland, Flevoland en Utrecht.